

A GYERMEKVÉDELMI JELZŐRENDSZER MŰKÖDÉSE A SZÜLŐK ÉS A PEDAGÓGUSOK SZEMSZÖGÉBŐL

Pinczéné Katyi Vivien

Óvodapedagógus szak

Levelező tagozat

Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Fináncz Judit

PhD., egyetemi docens

Tartalmi kivonat

Szakedolgozatomban a gyermekvédelmi jelzőrendszerrel kapcsolatos tudást és attitűdöket vizsgáltam a pedagógusok és a szülők körében. Az elméleti fejezetekben a gyermekvédelem és a gyermekvédelmi jelzőrendszer szakirodalmi feldolgozásával foglalkoztam, az ehhez tartozó fogalmakat tisztáztam. Ezután kérdőíves felmérés kereteiben kerestem arra a választ, hogy jelenleg a gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékonyan működik-e. A hétköznapi emberek, szülők, pedagógusok tisztában vannak-e a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésével, lehetőségeivel és élnek-e ezzel.

A témához kapcsolódó fogalmaknál előkerült a gyermek elhanyagolás, a bántalmazás és a veszélyeztetettség is. A veszélyeztetettség még a mai tudásunkkal is nehezen megfogható és körülírható fogalomnak számít. A veszélyeztetettség egy összetett fogalom, melynek két formája a bántalmazás és az elhanyagolás, ezek szorosan összefüggenek egymással, de persze külön-külön is megfigyelhetők. Ahogy dolgozatomban is említettem, az egész gyermekvédelem legfontosabb része a prevenció, melynek keretében jól alkalmazható a családlátogatás, a tünetek korai felismerése, az okok feltérképezése és a kapcsolattartás az érintett személyekkel, szakemberekkel. A családlátogatások manapság már sajnálatos módon nem igen vannak jelen, pedig ez egy nagyon jó lehetőség a családok, gyermekek természetes környezetében való megismerésére.

Dolgozatom fő témája a gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékonysága, így ezen témakört igyekeztem alaposan feldolgozni. Működése a család- és a gyermekjóléti szolgálatokhoz köthető, melyeknek legfőbb céljuk a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, valamint, hogy felismerjék, ha egy gyermeket veszélyeztető tényezők érnek, ezután megadják a megfelelő segítségnyújtást, támogatást és ezzel egyidejűleg felismerjék a kiváltó okokat is. A család- és gyermekjóléti szolgálatok létrejöttével együttesen alakult az észlelő- és jelzőrendszer is. Ezen rendszer az egész társadalmat érinti, hiszen jelzőrendszeri tagnak minősül az egész társadalom. A gyermekvédelmi törvény pedig magában foglalja azt, hogy minden jelzőrendszeri tag köteles jelzéssel élni, amennyiben egy gyermek veszélyeztetettségét észleli.

A gyermekek védelme és a rendszer hatékonysága érdekében 2018 óta működik az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység is, melynek céljai közé tartozik az is, hogy ezen feladatot ellátó személy segítséget nyújtson a pedagógusoknak a felmerülő problémák feltárásában és kezelésében. Ez annak köszönhetően alakult így, hogy az állam is felismerte a gyermekvédelmi szakemberek köznevelésben történő jelenlétének fontosságát.

Dolgozatom utolsó részét kérdőíves vizsgálatom bemutatása képezi, melynek keretében a jelzőrendszer hatékonyságát vizsgáltam, valamint azt, hogy megfelelő tudással rendelkeznek-e a szülők és a pedagógusok a gyermekvédelemről és a jelzőrendszeréről. Ezen eredmények alapján meggyőződésem, hogy a tudás megalapozása elengedhetetlen ezen témakörben a társadalom minden területén. Mivel manapság az online tér dominál, így annak mentén kellene megfelelő, hiteles információkat nyújtani szakemberek által. Másrészt elengedhetetlen az emberek közötti megfelelő együttműködés, kommunikáció, hiszen a gyermekek veszélyeztetettsége megelőzhetővé válhatna megfelelő együttműködéssel, hatékony prevenció programokkal, valamint a jelzőrendszeri tagok felkészítésével.